

DIPLOMOVÁ PRÁCE FA ČVUT „MĚSTSKÁ KNIHOVNA KOLÍN“

Autorka: Bc. Dominika Suchardová
Vedoucí práce: doc. Ing. arch. Ivan Plicka CSc.
Odborný asistent: Ing. arch. Michal Škrna

Anotace:

Tématem diplomové práce je novostavba budovy Městské knihovny v místě bývalého hospodářského objektu tzv. „Ječných púd“ v areálu zámku v Kolíně. Objekt byl částečně zbourán v roce 2008. Dochovaly se rozsáhlá prostorná sklepení, která zasahují vrcholem kleneb uliční parter. Sklepení je možné, ale není nezbytné, v návrhu zachovat a využít.

Význam lokality v rámci města Kolína:

Z pohledu města Kolína se jedná o jednu z nejcennějších proluk / stavebních parcel, které se nacházejí v historickém středu města, v rámci Městské památkové rezervace. Jedná se o na první pohled viditelné „jizvy“ v organismu města. Zástavbou této proluky by se stavebně „ukončila“ východní část areálu zámku směrem k ulicím Kovářská a Zámecká.

Jedná se o místo, které je díky svému „geniu loci“, historickému vývoji a nejbližšímu okolí primárně vhodné pro dokončení významnou veřejnou stavbou min. městského významu. Město Kolín vědomo si této jedinečné příležitosti rozhodlo o umístění novostavby Městské knihovny právě do těchto míst. V rámci Regulačního plánu MPR byla prosazena myšlenka podmínky architektonické soutěže na tuto novostavbu, kterou město Kolín v současné době aktivně připravuje. Uvítali jsme tedy příležitost zadat diplomní projekt s výše uvedeným zadáním. Diplomní projekt zabývající se tématem Městské knihovny v Kolíně prověřil zamýšlený stavební program, ověřil kapacity lokality a zhodnotil možnost zachování a využití stávajících sklepních „sálů“ v rámci novostavby. Diplomní projekt byl v průběhu konzultován se zástupci Městské knihovny v Kolíně.

Je třeba konstatovat, že jde o úlohu stavebně komplikovanou, funkčně pestrou, a především myšlenkově a výtvarně náročnou z hlediska otázky míry sebevědomí, nebo strachu, vstupu novostavby a současné architektury do historického prostředí významné památky!

Jedním z primárních úkolů úlohy je tedy rozhodnutí, zda se bude významově a architektonicky jednat o knihovnu *v rámci* areálu zámku, nebo o knihovnu *vedle* zámku. Zda novostavba knihovny bude *doplňovat a ukončovat*, nebo se *svébytně vymezí* stylem „Tady jsem, koukej!“ Vztahování se těchto dvou budov, knihovny a zámku, k sobě navzájem a jejich vzájemné fyzické a optické doplňování se, nebo zakrývání se, je zajímavou výzvou úlohy.

K návrhu Bc. Dominiky Suchardové:

Analýza:

Diplomová práce začíná bohatou analýzou zvoleného území od hledání stopy historické až po fotografický záznam atmosféry současných míst. Včetně některých inspiračních zdrojů novostaveb

obdobné funkční náplně. Projektu obdobného charakteru by měla zcela samozřejmě předcházet podrobná analýza. Oceňuji tedy její přítomnost u této diplomové práce.

Koncept – Město:

Návrh Dominiky Suchardové představuje kompozičně a geometricky „přísný“ přístup, který vytváří čtvercový půdorysný koncept devíti shodných polí (3 x 3 pole), která jsou věnována ve všech podlažích veřejně přístupným otevřeným částem knihovny. Vertikální propojení jednotlivých podlaží je krom jiného (výtahy a přílehlá schodišťová jádra) zajištěno rozměrově reprezentativním schodištěm, které však není spojeno s prostorově velkorysejší myšlenkou, např. atriem.

Výše zmíněný půdorysný „čtverec“ 3 x 3 shodných polí, se dotýká sousedního bytového domu v ulici Kovářské nepravidelným „nárazníkovým“ pásem, který je věnován technickému zázemí, kancelářím a studovnám.

Navržená novostavba si zdánlivě vytváří vlastní „přesnou“ geometrii, která však není nahodilá! Vychází totiž z rastru nosných zdí dochovaného sklepení, které návrh respektuje a většinou ponechává. Navržené využití sklepení pro galerii / výstavní prostory revitalizuje tyto dnes zapomenuté prostory města adekvátním způsobem, který využívá jejich velkorysou dimenzi. Historické reliktů místa se tak opět zapojují do dění a stávají se důležitým poselstvím a vzpomínkou.

Stavba dotváří / dokončuje zámecký areál na východě / na straně města v ulici Kovářská. Je příkladem sebevědomého svébytného přístupu, který v podstatě na okolní budovy a jejich kompozice výrazně nereaguje a v podstatě se jich nedotýká. Stavba svou hmotou vytváří přechodový článek mezi ulicí, uličním prostorem města a zámeckým areálem. Na straně ulice Kovářské doplňuje nedostavěný městský blok respektováním uliční čáry a rytmu zástavby. Při pohledu z ulice Zámecká ukončuje sebevědomě uliční panorama významnou stavbou městské knihovny, která ovládá celou šíři pohledu i svou výškou. Zámek si musíme objevit až když přijdeme blíže. Ale tak to vlastně v historických městech bývá, a tak to bylo i zde před demolicí „Ječných púd“.

Tolik k pohledu z ulice. Méně přesvědčivé je však sousedství novostavby knihovny s historickým palácem zámku a dále se sousedním bytovým domem v ulici Kovářská, především s jeho dvorní částí.

Urbanisticky a opticky cenné prostředí zámeckého nádvoří a paláce, které má jistě velký potenciál, díky své společenské úloze, historickému odkazu a architektonické hodnotě, novostavba, především ze svého nitra, přehlíží. Přílehlá nárožní část budovy je prostorově věnována vertikálnímu jádru a architektonicky „slepé“ části fasády bez oken a členění.

Stejně tak je uzavřená i jihozápadní nároží novostavby, které absencí okenních otvorů rezignuje nejen na cenné výhledy na okolní historickou zástavbu, ale funkčně nelogicky vytváří např. studovny bez oken. Otázkou je i „reálnost“ takového řešení z hlediska sousedního domu a jeho legitimních potřeb.

Jižní část novostavby je tedy z celého konceptu nejslabším článkem.

Atmosféra - Místo:

Fasádní plášť z šedých cihel budovu sceluje a abstrahuje do hmoty, která podléhá jinému měřítku a zákonům než okolní stavby. Geometrie členění navazuje a prozrazuje půdorysné řešení devíti polí a „propojujícího zbytku“. Pole fasády jsou navržena většinou jako průhledná, která by měla být

komponována ve prospěch zajímavých pohledů z interiéru knihovny. Jedná se o možný monumentální výraz budovy veřejné knihovny.

Podstatným a zajímavým prvkem návrhu je možnost „obcházení“ díky nově navrženému průchodu mezi novostavbou a zámeckým palácem. Toto propojení historického zámeckého nádvoří a novým veřejným prostorem za knihovnou má velký potenciál z hlediska potřebné průchodnosti mezi zámeckým areálem a městem. Navržené řešení pomocí „městských pobytových“ schodů je vhodné. Oba přiléhající veřejné prostory by si však zasloužily adekvátnější ztvárnění veřejné zeleně.

Interiér – Využití:

Diplomní projekt vychází z úvahy o tom, že městská knihovna 21. století by měla být budova maximálně otevřená veřejnosti s pestrými možnostmi funkčního využití. Primárně se jedná samozřejmě o „klasické“ knihovně – studijní funkce. Obohacením může být sál vhodný pro organizaci přednášek a promítání. Velmi vhodné jsou i prostory navržené pro výstavní aktivity. A vhodně umístěná a zajímavě navržená knihovni kavárna může budovu a její význam obohatit a posílit.

Kavárna je navržena v patře nejvyšším. To samozřejmě vyvolává otázky, zda by taková funkce přeci jen neměla aktivovat a obohacovat parter veřejné stavby. V tomto místě je to však možné. Kaváren apod. zařízení je v centru města množství, ale žádná nemá takový panoramatický výhled na město, zámek a okolí jako by měla navržená kavárna v horním patře knihovny.

Celkové hodnocení oponenta:

Navržená stavba je příkladem sebevědomého svébytného přístupu, který v podstatě na okolní budovy a jejich kompozice záměrně výrazně nereaguje a v podstatě se jich architektonicky nedotýká. Základní kompozice a geometrie budovy velmi přesně vychází z původní stavby jejíž relikty ponechává a oživuje. V těchto místech je potřebné dotvářet uliční prostor a je možné vytvářet jistá pohledová i průhledová tajemství. Jsem přesvědčen, že kolínský zámecký areál tento přístup v zásadě snese. Nicméně je potřebné detailněji promýšlet a přesvědčivěji ztvárnit každé navazující místo, část, detail vznikajícího sousedství veřejné novostavby knihovny, historické památky zásadního významu – zámku i sousedních, běžných městských, domů. A právě tato „sousedství“ nejsou přesvědčivě dotažena a využita.

Hodnotím předložený projekt jako kvalitní práci, kterou autorka prokázala schopnost detailní analýzy, samostatného přístupu v navrhování a kultivovanost zpracování návrhu. Jedná se o složitou úlohu z hlediska nalezení správné urbanistické stopy, architektonické hmoty, výrazu designu budovy a promyšlení optimálního dispozičního řešení.

Doporučuji tedy tuto diplomovou práci k obhajobě. Navrhují tuto práci ocenit známkou B v rámci systému ECTS.

V Praze dne 31/01/2023 Ing. arch. MgA. David Mateáško.

